

7.11.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan Työ- ja elinkeinojaosto
HE 109/2024 vp

Music Finlandin lausunto esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Teema: Valtion T&K-panostukset ja Business Finlandin toiminta yritysten näkökulmasta

Music Finland kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Business Finlandin toiminta musiikkialan ja laajemmin luovien alojen yritysten näkökulmasta.

Business Finlandin rahoitusinstrumenttien ja toiminnan haasteita luovien alojen yrityksille on esitelty kattavasti ja ansiokkaasti Työ- ja elinkeinoministeriön teettämässä selvityksessä ”Julkisten rahoitusinstrumenttien toimivuus monistettavien sisältöjen rahoituksessa” (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2023:12, Vesa Salminen, Kalle Piirainen, Heidi Uitto).

Julkaisussa on käyty kattavasti läpi kaikki luovia-aloja ja monistettavia sisältöjä koskevat julkiset rahoitusinstrumentit ja näiden haasteet ja pullonkaulat sisältöalojen näkökulmasta. Kyse on laajasta kokonaisuudesta, jota ei tässä lausunnossa ole tarkoituksenmukaista toistaa kokonaisuudessaan. Lisäksi mm. TEM:n Luovan talouden tiekartta -hankkeessa sekä AV-, musiikki, peli- ja kirjallisuusalojen kasvusopimuksissa on käsitelty tätä ongelmatiikka sekä esitetty mahdollisia ratkaisu- ja toimenpide-ehdotuksia luovien alojen yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edellytysten parantamiseksi. Keskeistä ei ole näin ollen niinkään uusien lisäselvitysten tai instrumenttien luominen, vaan olemassa olevien hankkeiden ja toimenpide-ehdotusten loppuunsaattaminen.

Edellä mainitussa TEM:n luovien alojen rahoitusinstrumentteja koskevassa selvityksessä todetaan mm. seuraavaa:

- Luovien alojen rahoitus on ollut historiallisesti suhteellisen vähäistä Business Finlandissa
- **(BF:n) TKI-tuet eivät ylipäättään ratkaise rahoitusongelmaa**, vaan pääongelma usein on varsinaisen sisällön, teoksen tai tuotannon rahoitus, johon voi liittyä lisäksi tukikelpoinen TKI-toiminnan komponentti.
- IP:n arvottaminen on edelleen vaikeaa ja hakijoilla ja rahoittajilla voi olla eri käsitys esimerkiksi IP:n ja/tai tuotannon vakuusarvosta, tulevista kassavirroista ja riskistä.
- Ekosysteemistä puuttuvat suurelta osin etabloituneet tuotantoyhtiöt, jotka monissa muissa maissa (mm. Ruotsi) ovat käytännössä vastuussa ”IP:n kehittämisestä” eli

teoksen ympärille rakentuvan julkaisu- ja tuotantosuunnitelman sekä brändien rakentamisesta, esimarkkinoinnista, rahoituksen suunnittelusta yms.

- ”Aineiston ohjaamaksi pääviestiksi muodostuu, **että alan monistettavien sisältöjen liiketoiminnan kehittäminen, volyymin kasvattaminen, ja ekosysteemin kypsyttäminen on keskeisin kehityskohde. Se edellyttää rahoituksen lisäksi pitkäjänteistä panostamista sekä nykyisten että tulevien yritysten liiketoimintaosaamisen kehittämiseen**”.

Musiikkialan liiketoiminta- ja ekosysteemikehittäminen

Tätä edellä mainittua ekosysteemin rahoitus-, liiketoiminta- ja vientivalmiuksien kehittämistyötä (esim. yrityskiihdyttämöt, rahoitusklinit, kansainväliset verkostot, vientivalmiudet) on musiikkialan osalta menestyksekkäästi tehnyt mm. Music Finland. Se on toiminut TEM:n innovaatio- ja yritysrahoitussateenvarjon alla, täydentänyt Team Finlandin palveluja sekä paikannut selvityksessä todettua aukkoa ekosysteemissä suhteessa Business Finlandiin. Music Finlandin toimintaa ja sen vaikuttavuutta on tilastoitu tarkasti yli vuosikymmenen ajan. Ks. Music Finlandin tutkimus ja tilastot: <https://musicfinland.fi/fi/tutkimukset> . Yleisestikin luovan alan järjestöjen roolia monistettavien sisältöjen ekosysteemikehityksessä tulisi korostaa.

Erityisenä huolena musiikkialan ekosysteemin kehityksen ja rahoitusvalmiuksien osalta onkin, että työ- ja elinkeinoministeriön rahoitusta Music Finlandille ollaan lakkauttamassa, vaikka kyseessä on erittäin tehokas tuki kasvuun ja vienninedistämiseen.

Music Finland on saanut TEM-tukensa momentilta 32.01.40, josta hallitus on nyt leikannut niin paljon, että rahaa on ensi vuonna tiedossa vain harvoille ja valituille. Siksi TEM:n Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto ei voi avata vuodelle 2025 yleistä valtionavustushakua kestävästä kasvusta ja kansainvälistymisestä edistävälle toimijoille, mistä Music Finlandin ja muiden vastaavien luovan alan yhteisöjen toimintaa on rahoitettu. Joillekin toimijoille on osoitettu erillinen lisämääräraha (Ruotsinkielinen kauppakamari, Viexpo) mutta Music Finlandille ei tällaista rahoitusta ole toistaiseksi turvattu, mikä tarkoittaa Music Finlandin tuen lakkauttamista. Tämä lakkautus olisi syytä perua.

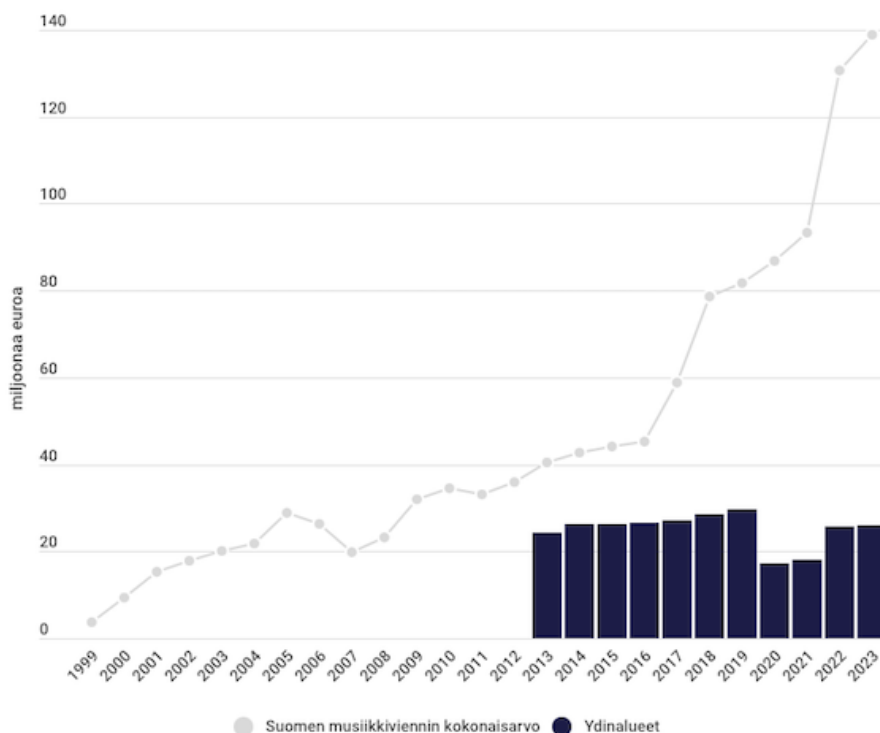
Hallitusohjelmassa todetaan, että luovilla aloilla on merkittävä työllisyys- ja kasvupotentiaali; kulttuurin kansainvälistymisen edellytyksiä tulee parantaa sekä kehittää kasvua vauhdittavia malleja kulttuurialalle. Myös 2.9.2024 lausuntokierrokselle lähetetty hallituksen kulttuuripoliittinen selonteko alleviivaa kulttuurin laaja-alaisia hyötyjä niin taloudelle kuin esimerkiksi osallisuudelle. Sinällään hyviä tavoitteita löytyy myös budjettiriihen pöytäkirjoista, mutta valitettavasti kulttuurille ja luoville aloille osoitetut eurot ja niille kohdistettavat leikkaustoimenpiteet puhuvat aivan toista kieltä ja ne uhkaavat viedä pohjan hallituksen tavoitteilta luovien alojen kasvulle. Esitettyjä leikkauksia tulee kohtuullistaa.

Budjettiriihessä sovittu BF:n 9 miljoonan myöntövaltuus luoville aloille ei ratkaise luovien alojen kasvuyritysten rahoitusongelmaa, ellei myönnettävän tuen kriteereitä ratkaisevasti uudisteta, mistä ei ole tällä hetkellä merkkejä. Nykyisin BF:n käytössä oleva TKI-kriteeristö pitää tuen jatkossakin luovien alojen ulottumattomissa, ehkä

mahdollisesti pelialaa lukuunottamatta. Tulevissa rahoitusmalleissa tulisikin hyödyntää selkeitä aineettoman omaisuuden arvottomismalleja ja alalle räätälöityjä vakuusratkaisuja. T&K-toiminnan käsitteitä kuten vaatimusta uuden tiedon tuottamisesta on Suomessa tulkittu liian tiukasti eikä rahoitusta ole tästä syystä kyetty hyödyntämään juuri lainkaan siihen tarkoitukseen, jossa suurin kasvupotentiaali on. Olisikin luotava mahdollisuudet sille, millä edellytyksillä myös sisältöliiketoimintaa voidaan pitää tutkimus- ja kehitystoiminnan kriteereihin sopivana.

Lausunnonantaja:

Music Finland on suomalaisen musiikkialan yhteinen kansainvälisyyteen, kasvuun ja vientiin keskittynyt järjestö, joka palvelee vuositasolla n. 800 kansainvälisellä markkinalla toimivaa yritystä, artistia ja tekijää. Music Finland on tehnyt suomalaista musiikkivientiä yhteistyössä OKM:n, TEM:n ja koko musiikkialan kanssa erittäin menestyksekkäästi vuodesta 2012 lähtien. Tänä aikana suomalainen musiikkiala on paitsi vahvasti kansainvälistynyt, myös musiikkivienti on moninkertaistunut tuoden merkittävästi vientituloja ja verotuloja Suomeen (138,8 Me vuonna 2023).

Tutkimuksia ja selvityksiä

Viime vuosina on tehty ansiokasta tutkimusta luovien alojen rahoitusympäristöstä. Tässä lausunnossa on viitattu mm. seuraaviin:

- TEM: Luovan talouden tiekartta
- TEM: Julkisten rahoitusinstrumenttien toimivuus monistettavien sisältöjen rahoituksessa
- TEM: Luovat monistettavat sisällöt, kasvusopimus